

# Provkonstruktion

**Årskurs:** Gymnasiet

**Ämne:** Retorik

**Tema:** Praktisk retorik

## Syfte

Syftet med provet är att eleverna ska visa sin förmåga att tillämpa retoriska färdigheter genom att analysera och framföra ett övertygande tal, samt ge och ta emot feedback på presentationerna. Provets struktur ger en möjlighet till både kunskapsfördjupning och självreflektion i retoriska sammanhang.

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll fokuserar på att eleverna ska få tillfälle att tillämpa sina kunskaper i retorik genom att förbereda och framföra egna tal. Lektionen syftar till att skapa en arena för övning och utveckling av retoriska färdigheter, inklusive användning av kroppsspråk, röst och retoriska strategier.

### Kunskapskrav

Eleven ska kunna framföra ett övertygande tal med god struktur och innehåll, använda lämpliga retoriska verktyg samt ge och ta emot feedback på sina och andras presentationer.

## Prov

### Faktafrågor

1. Vilken av följande är en klassisk retorisk strategi?
  - A) Paretoanalys
  - B) **\*\*Ethos\*\***
  - C) SWOT-analys
  - D) Hjärnstorming
2. Vad menas med "kroppsspråk" i retoriska presentationer?
  - A) Att använda en dramatisk stil
  - B) **\*\*Att använda gester och ansiktsuttryck\*\***
  - C) Att sjunga under talet

- D) Att skriva nedanför talet
- 3. Vilket av följande är ett viktigt moment i en presentation?
  - A) Att alltid läsa från ett papper
  - B) **\*\*Att engagera publiken\*\***
  - C) Att prata så snabbt som möjligt
  - D) Att undvika ögonkontakt
- 4. Vilken del av en struktur för ett övertygande tal bör komma sist?
  - A) Inledning
  - B) **\*\*Avslutning\*\***
  - C) Huvuddel
  - D) Argumentation
- 5. Vad kännetecknar en effektiv inledning av ett tal?
  - A) **\*\*Att fånga publikens intresse\*\***
  - B) Att presentera alla fakta direkt
  - C) Att gå rakt på sak
  - D) Att använda komplicerat språk
- 6. När är det lämpligt att använda humor i ett tal?
  - A) **\*\*För att lätta på stämningen\*\***
  - B) Aldrig, det är olämpligt
  - C) Vid formella tillfällen endast
  - D) När man saknar argument
- 7. Vad är syftet med en feedback-session efter en presentation?
  - A) Att berömma alla alltid
  - B) **\*\*Att ge konstruktiv kritik\*\***
  - C) Att avsluta snabbt
  - D) Att distrahera talaren
- 8. Vilket av följande är ett exempel på en retorisk fråga?
  - A) 'Tycker ni inte att det är dags att agera?'
  - B) 'Detta är en bra idé.'
  - C) **\*\*'Vill vi verkligen ha förändring?''\*\***
  - D) 'Låt oss diskutera detta.'
- 9. Vad kan hjälpa till att minska nervositet vid framträdande?
  - A) **\*\*Öva på förhand\*\***
  - B) Undvika ögonkontakt
  - C) Prata så snabbt som möjligt
  - D) Läs direkt från pappret
- 10. Vilket av följande är en fördel med att ge feedback?
  - A) **\*\*Att förbättra framtida prestationer\*\***
  - B) Att skapa konflikter
  - C) Att kritisera utan riktlinjer
  - D) Att undvika ansvar
- 11. Vad bör inkluderas i talets huvuddel?
  - A) Inte mycket mer än en sammanfattning
  - B) **\*\*Argument och exempel\*\***
  - C) Bara egna åsikter

- D) Ingenting av vikt
12. Vilken aspekt är viktig i talets avslutning?
- A) Att kortfattat sammanfatta
  - B) **\*\*Att förstärka budskapet\*\***
  - C) Att gå igenom alla argument igen
  - D) Att lämna publiken osäker
13. Vilken typ av språk är bäst i ett övertygande tal?
- A) **\*\*Klar och tydlig\*\***
  - B) Komplicerat och fackspråk
  - C) Förvirrande och otydligt
  - D) Beroende av jargong
14. Vilket uttryck beskriver en bra kontakt med publiken?
- A) Att titta varje nu och då
  - B) **\*\*Att hålla ögonkontakt\*\***
  - C) Att undvika publikens blickar
  - D) Att prata till väggen
15. Vad är en av de största utmaningarna när man framträder?
- A) Att bli direkt vald till att tala
  - B) **\*\*Att hantera nervositet\*\***
  - C) Att undvika att förbereda sig
  - D) Att framföra åsikter utan argument

## Resonerande frågor

1. Reflektera över ditt tal och hur väl du använde retoriska verktyg. Beskriv specifika exempel.

Denna fråga ger möjlighet att visa djupare insikt i egna prestationer och strategier.

2. Hur tycker du att kroppsspråk påverkade din presentation?

Frågan ger eleven möjlighet att analysera vikten av kroppsspråk i retoriska sammanhang.

3. Vilka svårigheter stötte du på under förberedelserna och hur övervann du dem?

Denna fråga uppmuntrar eleverna att reflektera över sina utmaningar och lösningar.

4. På vilket sätt har feedback från andra hjälpt dig i ditt talande?

Frågan ger eleven chans att betona värdet av feedback i den personliga utvecklingen.

5. Vad anser du vara din största styrka som talare? Ge exempel.

Denna fråga uppmanar till självanalys och reflektion över egna färdigheter.

6. Hur skulle du gå tillväga för att förbereda ett tal för olika typer av publik?

Frågan hjälper till att visa på strategiskt tänkande och anpassningsförmåga.

7. Diskutera vikten av struktur i ett tal och ge exempel på hur du strukturerade ditt eget.

Här kan eleven visa förståelse för talets uppbyggnad och effekt.

8. Vad kan du förbättra i dina framtida presentationer och hur planerar du att göra det?

Frågan öppnar för en reflektion över den personliga utvecklingen och framtida mål.

## Bedömning

Provets poängfördelning är följande:

- Faktafrågor: 1 poäng per fråga (totalt 15 poäng)
- Resonerande frågor: 3 poäng per fråga (totalt 24 poäng)

Krav för betyg:

- E: 8 poäng (minimum 1 poäng från resonerande frågor)
- C: 12 poäng (minimum 3 poäng från resonerande frågor)
- A: 18 poäng (minimum 5 poäng från resonerande frågor)

Tags: [Gymnasiet](#), [Retorik](#)